

Aan de formateur van het nieuwe college

Datum: 9 april 2018
Ons kenmerk: KiBO/2018/0401
Behandeld door: Nico Vonk
e-mail: info@kibo-ongedierte.eu

Onderwerp: Duurzaam gemeentelijk plaagdierbeheer

Geachte formateur,

De vorming van nieuwe coalities is wellicht in volle gang. De verkiezingsprogramma's worden naast elkaar gelegd. Het begrip 'duurzaamheid' is in de meeste verkiezingsprogramma's terug te vinden. Duurzaamheid in relatie tot 'ongediertebestrijding' ofwel "Duurzaam Plaagdierbeheer" echter niet of zeer zelden. Dit wordt veroorzaakt doordat het ogenschijnlijk een klein onderwerp betreft. Toch vervult de gemeente een belangrijke rol bij deze transitie.

De vorming van een nieuw college is een moment om aandacht te vragen voor een beleidswijziging. Wij informeren u graag over de transitie van ongediertebestrijding naar duurzaam plaagdierbeheer.

1. Wat is de huidige situatie?

Traditioneel wordt ongedierte bestreden door inzet van chemische bestrijdingsmiddelen. Dit is snel, gemakkelijk en redelijk goedkoop.

1. Verspreiding infectieziekten

Ratten staan bekend als verspreiders van infectieziekten. Daarom is het een gemeentelijke taak om preventief te handelen om de overlast van ratten te voorkomen. Soms geven gemeenten hier op beperkte wijze invulling aan, door inwoners de mogelijkheid te bieden om aanwezigheid van ratten te melden. Het in behandeling nemen van meldingen gebeurt echter op ad-hoc basis waarbij de aandacht vaak ligt op bestrijding. "Monitoring" vindt soms plaats door middel van regelmatige controle van klemmen die preventief staan opgesteld in een cordon van lokaaskisten.

2. Wijziging van wetgeving

Op 1 januari 2017 is het verbod van kracht geworden dat buiten geen bestrijdingsmiddelen meer mogen worden toegepast. Veel gemeenten worstelen hiermee, op zoek naar een alternatief, vaak klemmen. Ingeval van monitoring wordt het bestrijdingsmiddel vervangen door klemmen.

3. Ontbreken van kennis

Inwoners worden ook veelvuldig geconfronteerd met overlast van ander 'ongedierte'. Terecht wordt de verantwoordelijkheid hiervoor bij de burger neergelegd. Het ontbreekt hen echter aan kennis voor wat betreft de preventie en wordt er mede daardoor nog massaal naar bestrijdingsmiddelen gegrepen.

2. Waarom is verandering gewenst?

Naast verandering van wetgeving zijn er andere redenen die vragen om een transitie. Zo verandert ook de publieke opinie. Gemeenten, maar ook haar inwoners, gaan een andere kijk op het gebruik van bestrijdingsmiddelen ontwikkelen en daarmee op het milieu en dierenwelzijn.

- Ad-hoc reactie leidt niet tot een oplossing

Bestrijding als reactie op iedere rattenmelding leidt niet tot een structurele oplossing en is dan ook niet duurzaam te noemen.

De oplossing is publieksvoorlichting. Dit leidt tot bewustwording en preventie. Publieksvoorlichting zorgt er ook voor dat burgers eerder geneigd zijn om te melden. Dit is toe te juichen omdat meer meldingen beter inzicht geven. Door analyse van de meldingen wordt zichtbaar wanneer het aantal meldingen in een bepaald gebied plotseling toeneemt. Op dat moment kan vroegtijdig en planmatig worden ingegrepen waardoor overlast wordt voorkomen.

- Het gebruik van klemmen kent nadelen.

Voor het goed functioneren van een klem dient deze dagelijks te worden gecontroleerd. Een klem die is afgegaan, werkt namelijk niet meer. Dit is erg arbeidsintensief. Een ander nadeel is, dat een klem niet selectief is waardoor ook veel niet-doelwitsoorten, zoals kleine marterachtigen, egels en zelfs vogels worden gevangen. Dit is zeer ongewenst. Monitoring met klemmen kan worden vervangen door goede publieksvoorlichting. Hiermee worden inwoners geïnformeerd over de preventie van 'ongedierte' en worden ze geactiveerd om te melden wanneer zij ratten signaleren. Ook kan monitoring plaatsvinden aan de hand van 'remote control'.

- Het ontbreekt aan kennis.

Gebrek aan kennis zorgt ervoor dat burgers direct naar bestrijdingsmiddelen grijpen wanneer ze worden geconfronteerd met 'ongedierte'. Vaak met onvoldoende resultaat doordat een verkeerd middel wordt gebruikt of omdat het op onjuiste wijze wordt toegepast.

Dit is jammer, want vaak is inzet van bestrijdingsmiddelen niet eens noodzakelijk. De oplossing is wederom publieksvoorlichting. Voorlichting over preventie van 'ongedierte' voorkomt onnodig gebruik van bestrijdingsmiddelen. Bijkomend voordeel is dat daarmee ook resistentie wordt voorkomen. Minder bestrijdingsmiddelen is goed voor het milieu, komt ten goede aan dierenwelzijn en bespaart kosten. Duurzaam plaagdierbeheer!

3. Wat is de oplossing?

De oplossing is een transitie van 'ongediertebestrijding' naar "duurzaam gemeentelijk plaagdierbeheer".

Preventie en monitoring in plaats van bestrijding.

Gemeenten kunnen hieraan invulling geven door samenwerking aan te gaan met het kennisinstituut KiBO. Deze samenwerking biedt de gemeente de mogelijkheid om zich aan te sluiten op de online kennisbank (Dierenzoeker) en op de 'Rattenmelder' op de website van KiBO. De gemeente faciliteert hiermee haar inwoners in kennis en stimuleert hen om overlast van ratten te melden.

- Publieksvoorlichting voor bewustwording en aandacht voor preventie
- Monitoring en analyse van meldingen voor vroegtijdig signaleren ter voorkoming van overlast.
- Monitoring op basis van 'remote control'.

4. Wat zijn de kosten voor deze dienstverlening?

De kosten voor het verzorgen van online publieksvoorlichting door aansluiting op de kennisbank (Dierenzoeker) op de website van KiBO bedragen:

- Voor gemeenten met minder dan 15.000 inwoners: € 750,= (excl. btw) per jaar
- Voor gemeenten met minder dan 100.000 inwoners: € 1.750,= (excl. btw) per jaar
- Voor gemeenten met meer dan 100.000 inwoners: € 2.450,= (excl. btw) per jaar

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website: www.kibo-ongedierte.eu

Deze verandering is vaak maatwerk. We maken dan ook graag een afspraak met u om over deze (beleids-)verandering te spreken en om te kijken naar de implementatie ervan, ook in uw gemeente.

Samen op weg naar duurzaam plaagdierbeheer.

Met vriendelijke groet,
Namens KiBO
Nico Vonk
(+31) 6 10967420
info@kibo-ongedierte.eu

